

Heldig

*i Birkeland
og Sødalen*

*Ny høst -
nye høyder*

Mellom Åpen kirke og NESTENfestivalen Det gode naboskap

I skrivende stund sitter jeg på kontoret med en varm kopp te og en deilig cookie (havre/sjokoladekjeks), medbrakt fra naboene våre rett over veien for kirken.

REFLEKSJON:

Linda Bårdsen, diakon

For tredje år på rad arrangerte MO-senteret, mottaks- og oppfølgings-senteret for rusavhengige, NESTENfestivalen den 24. august, og jeg fikk gå på nabovisitt rett etter Åpen kirke. Aktørene stod tørrskodde på scenen, men regnet så ikke ut til å ha skremt de frammøtte – vi snakker jo Bergen! MO-senterets egen «Løse kanoner» og «Gatens evangelium» var noen av dem som bidro på det musikalske. Servering er det alltid også på denne festivalen, og hvert år blir jeg like sjarmert av hva det står på bøttene du kan putte pengene i: «Betal etter lyst og evne». Overskuddet av festivalen går til et formål som brukerne av MO-senteret bestemmer. Første året gikk overskuddet til dagravnene, i fjor til barn født med abstinenser. Tirsdag 25. september får vi gjøre gjengjeld, når Birkeland menighet, Sesam og kulturkontoret inviterer

til konsert i kirka for et varmere Nesttun. Denne konsert-tradisjonen kom i stand for å ønske våre nye naboer på MO-senteret velkommen i 2014.

Hva hadde vi gjort uten gode naboer? Som kirke ønsker vi å være nettopp det – gode naboer i nærmiljøet vårt. På engelsk har ordet nabo en dobbel betydning: 1) de du bor i nærheten av, 2) neste – jfr. bibelsk bruk. «Hvem er min neste?», ble Jesus spurt, og fra der har vi fortellingen om den barmhjertige samaritan: Den fremmede som ikke gikk forbi, men stoppet opp og hjalp mannen som hadde blitt overfalt. Slik sier Jesus oss at hvert menneske er vår neste.

I dette nummeret av menighetsbladet setter vi ekstra fokus på besøks-tjenesten (s. 4), som er en del av det organiserte diakonale arbeidet. Kanskje den er noe for deg? Enten du ønsker å få besøk eller gå på besøk. Da er vi midt inni oppgaven med å være en god nabo og neste – akkurat slik Jesus har oppfordret oss til. ●

Velkommen til diakoniens dag: gudstjeneste med påfølgende kirkelunsj søndag 23. sept. kl. 11!

BIRKELAND • BØNES • SKJOLD • SLETESAVKEN • STOREVIKT • SØRREDE
Menighetsbladsamarbeidet

Helg i Birkeland

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Bergen. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes birkeland.menighet@bergen.kirken.no

Lokalredaksjon:

Eli Heggdal og Hilde Wolter. birkeland.menighet@kirken.no

Annonser side 5-16 (fellessider):

Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no

Fikk livet for

Birkelands nye prest, William Grosås satt på en flyplass i London og leste en bok. Der og da tok han en beslutning for livet sitt.

TEKST OG FOTO:

Astrid Dalehaug Norheim

Etter sommeren har Birkeland menighet fått ny prest: William Grosås er ansatt i stillingen som kapellan. Stillingen ble ledig etter at tidligere sogneprest Ivar Braut ble biskop i Stavanger og Kjersti Gautestad Norheim rykket opp til sogneprest.

Den nye presten er glad i fotball, Disney og Dostojevskij. Men det var en hendelse på flyplassen Heathrow som førte til en markant endring i livet da William var teologistudent. Han var også ansatt som ungdomsarbeider i en menighet og hadde kalenderen full av aktiviteter og et aktivt, digitalt liv. Samtidig følte han at noe manglet.

– Jeg var entusiastisk, sosial og engasjert, men jeg følte på en tilkorkkommenhet som ungdomsarbeider. Jeg innså at jeg ikke kunne lede mennesker lengre enn den veien jeg selv hadde gått, og at det gjaldt mer enn noe annet i livet med Gud.

Han var i London på konsert med bandet U2 og nådde ikke flyet hjem til Norge. På travle Heathrow satt han og leste en bok av den svenske forfatteren Magnus Malm om å være kirke i vår tid.

– En setning brant seg fast: Kanskje er den rastløse frustrasjonen vi ofte kjenner

ikke et resultat av at vi som kirke mangler noe, men at vi har for mye av noe? Jeg trengte en forenkling og en fordypning i troslivet.

Han brøt opp fra studier og jobb og flyttet til retreatgården Bjärka Säby i Sverige. Der tilbys unge mennesker å leve et liv som husfolk i et klosteraktig miljø, med faste tider til stillhet, bønn og praktisk arbeid. William ble boende i to år.

– **Fant du det du søkte?**

– Ja. Klosterbevegelsen tilbyr gode praktiske råd og erfaringer til den som søker Gud. Som verdien av stillhet og rytme i bønnelivet. Jeg prøver fortsatt å lytte til de rådene.

Nå er William og kona Maria på plass i Bergen. De har kjøpt hus på Hop, for det er viktig for dem å bo i området hvor han er prest.

– Vi vil gjerne være tett på lokalmiljøet i menigheten, forteller William mens vi går tur på grusstiene bak kirken. De grønne trærne er en dårlig isolert vegg mot lyden av utrykningskjøretøy og rushtrafikk.

William og Maria er i ferd med å innrede huset. Ikke alle møbler er på plass, men én ting ser de etter: De skal innrede slik at de har plass til mange ungdommer hjemme samtidig. Nå planlegges nye grupper for ungdommer i

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. «fellesstoff» side 5-16.

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk: Molvik Grafisk

Deadline neste nummer:
Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer:
Tirsdag 20. november

andret på en flyplass

menigheten, som blant annet skal møtes hjemme hos William og Maria.

Maria har bakgrunn fra sjelesorgsarbeid for ungdommer i Bærum. Nå jobber hun i NAV i Arna.

I slutten av august møtte William konfirmantene i Birkeland for første gang.

– Hvem var du selv som femtenåring?

– Jeg var sent utviklet. Jeg var veldig lav, den laveste på hele skolen da jeg var 15. Og den som snakket høyest. Jeg brukte masse tid på musikk, spilte i band, spilte bass, ledet musikken i skoleteateret og i revyen. Så var jeg med på alle mulige kristne ting, KRIK og Laget. Jeg var veldig liten, men tok veldig stor plass.

– Hadde det en sammenheng?

– Det tror jeg. Men jeg hadde heldigvis gode forbilder. Gode forbilder er det mest dyrebare en femtenåring kan ha.

Han elsker å se fotballkamper, både på stadion til Stabæk, på tv og har selv trent 13-åringer.

– Men jeg har foreløpig ikke blitt forelsket i Brann.

– Hva er det med deg og Disney?

– Disney bruker gamle fortellinger som er så slitesterke at de kan fortelles om og om igjen. Eventyr speiler ofte menneskehetens kollektive erfaring. Ta Skjønnheten og Udyret. Den lærer oss at mennesket må elskes før det kan bli elskverdig. Det er en

dyp kristen sannhet.

– Hva er favoritthistorien din, er det Skjønnheten og Udyret?

– Det er vanskelig å si. Jeg liker også Den lille havfruen. Den sier noe sant om å være tro mot seg selv. Den lille havfruen lengter etter det ukjente over overflaten, så kan hun ikke få det. Da blir hun fristet til å selge stemmen sin. Sin identitet. Men problemet er at om du som Ariel blir en annen for å bli elsket, så har ikke kjærligheten du da får noen reell virkning.

– Kommer folk i Birkeland til å merke at du er glad i fotball og Disney?

– Iallfall konfirmantene. Ikke bare Disney har stor plass hos William, men også den russiske forfatteren,

FAKTA: **Navn:** William Skolt
Grosås Alder: 30 **Bakgrunn:** Kommer fra Bærum, har kjøpt hus på Hop. Tidligere prest på Haakonssvern. Gift med Maria Aasheim Grosås. **Aktuell:** Ny kapellan i Birkeland menighet, som blant annet skal jobbe med konfirmanter og ungdommer

Dostojevskij, som han skrev masteroppgave om.

– Ingen forfatter jeg kjenner til har som Dostojevskij klart å formulere de vanskelige spørsmålene om Gud, skyld og ondskap, på en så troverdig måte. I hans romaner er troen aldri lettvin. Den er avkledd, naken, men også flammende intens. Den kombinasjonen liker jeg. Jeg har funnet uendelig med trøst og veiledning i hans bøker.

Samtalen om Disney og fotball har brakt oss på stiene bak kirken, forbi kirkegården og opp på toppen av en smal sti. Rundt oss ligger store villaer med hager. Fana er kjent for å ha en ressurssterk befolkning, men også her er det store forskjeller.

– Hva er budskapet ditt til velbeslattede folk i Fana?

Nå går det lang tid før han svarer. Han leter etter ordene og begynner på setningen flere ganger mens vi går nedover stien igjen.

– Jeg har vokst opp i Bærum i et miljø med gode materielle vilkår, og det er jeg takknemlig for. Men huset og bilen min redder meg ikke når krisen rammer. Da må jeg ha større verdier. Det tenker jeg ofte på når jeg holder gravferd.

– Hva er viktigst for deg å formidle i møte med konfirmantene?

– At man bare finner seg selv ved å leve for noe annet enn seg selv. Det er veien Jesus åpner for oss.

– Når erkjente du det selv?

– Jeg prøver å erkjenne det. ●

Diakoni og besøkstjeneste

DIAKONI: For noen et vanskelig og ukjent begrep. Diakoni har et stort og viktig innhold som handler om nestekjærlighet og omsorg.

TEKST: Åse Madsen

Retts oversatt betyr diakoni tjeneste/å tjene. Diakoni har historiske røtter helt tilbake til de første kristne og menighetene som ble dannet for 2000 år siden. De første kristne startet opp med omsorgstjenester for enker, farløse og andre som hadde det vanskelig. I denne artikkelen skal vi ikke gå så langt tilbake i tid, men vende blikket noen 10-år bakover i vår egen tid og vår egen by. Fram til midten av 1960-årene hadde vi ikke offentlig helse- og sosialtjenester i form av hjemmesykepleie og hjemmehjelpsordninger i vårt land. Bergen, Fana og andre kommuner rundt Bergen ble i kirkelige kretser ofte beskrevet som diakonenes og diakonissenes bastion. I Bergensområdet stod menighetsdiakonien ekstra sterk. Hver menighet hadde både menighetsdiakon og menighetsdiakonisse/menighets søster. Deres viktigste oppgave var å gå på hjemmebesøk og bistå syke, ensomme og hjelpetrengende med sykepleieoppgaver og andre omsorgstjenester. Diakonen og menighets søsteren var viktige resurspersoner i lokalmiljøene, og de var på mange måter kirkens ansikt utad. Med sine tjenester til enkeltpersoner og familier var de med å formidle

kirkens budskap om omsorg og nestekjærlighet i praksis. Menigheten finansierte lønnen ved hjelp av gaver og innsamlede midler.

Fra midten av 1960-tallet fikk vi lover og regelverk om offentlig kommunale helse- og sosiale tjenester. Dette innebar en stor reform om utvikling og oppbygging av bl.a. hjemmesykepleie og hjemmehjelpsordninger. Dette er viktige og gode ordninger for oss alle. For kirken innebar dette en omstilling knyttet til kirkens diakonale ansvar og oppgaver. Det var ikke lengre behov for menighetsdiakonene og menighets søstrene på samme måte som tidligere. Kirkens møte med hjemmene smuldrer litt etter litt opp, og stillingene som menighetsdiakon og menighets søster ble avvirket og omgjort til andre funksjoner i menighetens stab. Etter noen år med usikkerhet om hva menighetsdiakoni nå er, kom det nytt liv i diakonitjenestene i menighetene. Litt etter litt ble det opprettet nye diakonstillinger i menighetene, nå med lønnsmidler i kombinasjon fra bispedømmerrådet og den aktuelle menighet. I Birkeland menighet har vi hatt slik diakonstilling fra 1991 med diakon Tone Totland fram til 2012, og diakon Linda Bårdsen fra 2012. Lønnsmidler inntil halv stilling er lønnet ved

Åse Madsen er tidligere høgskolelektor og diakon. Hun er nå leder for besøkstjenesten i Birkeland.

hjelpe av givertjeneste i menigheten. Den andre halvdelens finansieres over bispedømmes budsjett. Fokus i diakoniarbeidet er flyttet fra helse- og sosiale tjenester til kontaktskapende- og omsorgs- arbeid i menigheten. Diakonen i Birkeland menighet arbeider sammen med og organiserer grupper av frivillige knyttet til sorgarbeid, nabokafeen på menighetshuset, møte med psykisk utviklingshemmede, besøk på alders- og sykehjemmene, kjøretjeneste til gudstjenester og besøkstjeneste. Samtale og sjelesorg med enkeltmenn- esker og klokkertjeneste i gudstjenester er viktige arbeidsoppgaver for diakonen. Mye av dette arbeidet foregår i det stille mellom diakonen og enkeltpersoner, og er ikke på samme måte som tidligere en veldig synlig og kjent tjeneste i lokalmiljøet. ●

Lokal besøkstjeneste i Birkeland

I høst løfter diakonen og diakoniutvalget med en oppnevnt arbeidsgruppe besøkstjenesten i menigheten vår.

Slik ønsker vi å gjøre tjenesten kjent og tilgjengelig. Her handler det om å være oppmerksom på personer som ønsker besøk. De som ønsker å få besøk fra menigheten skal kunne få det. Dette er en del av det frivillige arbeidet i menigheten. Den/de blir besøksvenn får tildelt en person eller evt en familie å være besøksvenn for. For at vi skal klare dette trenger vi frivillige som i en periode gir litt av sin tid.

Å være besøksvenn innebærer:

- Å være et medmenneske i møte med en annen.

- Å bruke litt tid (ca 1-2 timer hver 14. dag) for å glede et annet menneske
- Å gå på besøk i hjemmet.
- Å gjøre aktiviteter sammen, som for eksempel gå en tur, gå i butikken eller ta et kafebesøk.
- Å være en samtalepartner om små eller større tema alt etter interesser og kontakt som etableres.

Besøker får oppfølging og veiledning av diakon eller besøkstjenesteleder og tilbud om kurs og samlinger for besøkere og andre frivillige medarbeidere. ●

Temakveld om besøkstjenesten

Ønsker du mer informasjon om den diakonale besøkstjenesten i Birkeland menighet, er du velkommen til **temakveld om besøkstjenesten i Birkeland menighet** tirsdag 23. oktober kl 19 - 21 i Birkeland menighetshus. **PROGRAM:** «og dere så til meg (Mt. 25,36)» v/tidligere sykehjemsprest Liv Ekeland. **Informasjon:** Å være besøksvenn. Ønske om å få besøk v/diakon Linda Bårdsen og tidl. høgskolelektor og diakon Åse Madsen. Samtale og spørsmål. Enkel servering. *Alle velkommen*

Kirkeferd på gamlemåten

***Tross tvilsomme værvarsel
innfant solen seg omtrent
samtidig som vi gikk opp
landgangen på MS «Granvin».
For noen var det første gang
vi tok sjøveien til kirke; og
det var en forventningsfull
gjeng som gikk om bord i
veteranbåten denne
morgenen.***

TEKST OG FOTO: Thrude Deisz

Søndag 5. august ble det, som en del av den fire dager lange veteranbåtfesten Fjordsteam, arrangert kirkeferd til Hamre med veteranbåtene «Vestgar», «Atløy» og «Granvin». Sistnevnte gikk i rutefart for HSD fra 1931 og frem til 1987, hovedsakelig i indre Hardanger. I 1988 ble «Granvin» overtatt av Veteranskiplaget Fjordabåten, og skipet ble fredet i 2011.

– MS «Granvin» er restaurert og utbedret med pietet etter de samme antikvariske prinsippene som for Bryggen i Bergen, sier styreleder i Veteranskiplaget Fjordabåten, Hanne Huseklepp.

– Dette betyr at vi har reparert i stedet for å bygge nytt, selv om det siste utvilsomt ville blitt billigere.

Vemodig, men kjekt

Denne 50 fots passasjerbåten er i våre dager bare beregnet for folk, men jeg har opplevet at det både ble breket og rautet på dekk, og sett kyr bli løftet fra borde i seilduk med brede seler og landsatt på Strandkaien. >>

VETERANBÅT: MS «Granvin» var en av de tre veteranbåtene som tok folk med på kirkeferd 5. august.

Jeg mener også å huske at aktersalongen i gamle dager – som lignet til forveksling på den i dagens båt – huset strikkende kvinner og småbarn, bikkjer i bånd og bur med kaklende fjærkre. Der var veldig varmt og veldig sosialt. I aktersalongen på «Granvin» denne dagen er det også folk, men de har forskanset seg bak mobiler og nettbrett i unison taushet.

Men ute på dekk er det liv og røre. Noen har ikke sett hverandre siden forrige århundre, og praten går mellom kjentfolk og nykjente – mens det konsumeres litervis av duftende kaffe og gumles sveler og vafler rett fra jernet. Besetningen har hendene fulle – med mer enn én oppgave denne dagen – men de er like fullt ufattelig blide og hjelpsomme.

Jeg går en tur i messen forut, og sitter på en av de brune stolene som tross polert velholdhet ser ut som om den har vært der bestandig. Det føles litt merkelig å være om bord, litt vemodig, men mest kjekt.

Båtferd i okkupert land

Det er fra rutebåten «Masfjord» jeg

husker glimt av turene til Haugsdalen; det må ha vært før februar 1944 – for da sank den (for andre og siste gang).

Det var helst om natten vi reiste med «Masfjord», og jeg frydet meg over papirlakenet på køyen som knitret så festlig bare du rørte deg, fornemmet fremmede lukter og lyder, kvapp og holdt meg for ørene når det ulte i fløyten. Vi sto ved rekken når vi nærmet oss land, snuste inn den vidunderlige duften fra vedstabler og høy og så morgenøyken fra gårdene langs fjorden.

Og så var vi fremme. Kjærlige menneskjer bøyte seg over meg – gårdens schæferhund Peggy logret nesten halen av ledd mens den slikket meg i ansiktet, og alt var bare intens lykke.

Én retur tilbake til byen husker jeg spesielt godt. De voksne var tause og ampre og stemningen om bord stadig mer anspent jo nærmere Bryggen vi kom. Rundt landgangen hersket uro og forvirring. Så ble vi dyttet inn i en drosje og ingen brydde seg om en liten glemt kurv med dukkenes koppestell. Den fikk jeg aldri igjen.

Senere begrep jeg at all uhyggen hadde med de bestøvlede grønnkledde

«Vi får også med noe av kulturhistorien; om våre forfedre og mødre – om hvordan fiskere, bønder, husmødre og barn kom til kirke fra alle kanter – for seil eller med årer, fra fiskevær og småbruk langs kysten.»

på kaien å gjøre. De undersøkte folks bagasje og var kilden til alt ondt.

Jeg rykkes ut av tankene i det vi nærmer oss målet for denne spesielle kirkeferden. Det er en opprømt og spent gruppe som kommer i land og ser Hamre kirke kneise trygg og brun mellom de grønne åsene.

Gripende preken

Der er allerede kommet en god del folk. Vi er første båt, med en annen like bak. Den tredje båten lar vente på seg, men det gjør ingenting. Vi befinner oss i den nydeligste blant kirker, bare dét er en opplevelse i seg selv; sånn god, stor ro og stille musikk.

En glad stemme i mikrofonen kunn-
gjør at nå er de kommet de som vi har
ventet på – og så lattermildt: men hvor
skal vi gjøre av dem? Vi sitter allerede
tett i kirkebenkene, i alterringen, på
stoler og krakker langs veggene, på
gulvet, i våpenhuset, ja, mange må stå.
Jeg får ikke engang tatt bilde av Åsane-
prost Øystein Skauge på prekestolen på
grunn av alle hoder og skuldre. Det er
ikke bare å be folk om å flytte på seg –
og jeg vil heller ikke gå glipp av et en-
este ord av prekenen.

For denne prekenen er virkelig en
festgudstjeneste verdig! Dagens tekst er
Jesaja 6, 1-8. Jesaja pleier å skremme
meg, men ikke denne dagen. Det blir en
mangslungen og helhetlig preken, det
er vart og voldsomt. Skauge maler still-
farent med ordene, men også inntreng-
ende, slik at vi ser alt for oss: Gud som
viser seg for Jesaja og kaller ham til
profet. Boltene i dørtersklene ryster og
huset fylles av røyk. Hvordan serafene
med sine seks vinger og Himmels
engler av alle arter vrirler omkring. En
vettskremt Jesaja som ser at han er
uverdigg. Da flyr en av serafene bort til
ham. I hånden holder han en glo som

han har tatt med tang fra alteret, og
med den berører han Jesajas lepper.
Det sletter hans synd og skyld, slik at
han våger å gjøre Guds vilje og følge
kallet. Slik det ble formidlet denne
dagen var der trøst og glede i ordene –
vi følte at vi var med på noe viktig, og
håpet at det hadde vært slik for dem
som kom før også.

Gråt av glede

For vi får også med noe av kulturhisto-
rien; om våre forfedre og mødre – om
hvordan fiskere, bønder, husmødre og
barn kom til kirke fra alle kanter – for
seil eller med årer, fra fiskevær og små-
bruk langs kysten. Det var sikkert en
strabasjøs ferd til tider.

Mange var kanskje fattige på materi-
elle goder i en grad vi velfødde vanske-
lig kan forestille oss, men niste hadde
de nok med – kanskje var det sild og
poteter.

– Kirken stod fra midten av 1600-
tallet like praktfull som nå. Tenk på
kontrastene, hvordan det må ha vært å
komme hit fra fattigslige hjem. Det var
stort, og de gråt av glede over alt det
vakkre de fikk se, sa Skauge. ●

1: NYSTEKTE VAFLER: Praten til duft-
ende kaffe og vafler rett fra jernet. Fra
venstre: Roger Willy Jacobsen, Hanne
Huseklepp og Eva Bjørndal.

2: TRAFF KJENTFOLK: Turid Boge Lea,
som er datter av en tidligere kaptein på
MS Granvin, traff barnas lærer på Stein-
erskolen, Ninni Strømme.

3: PASSIAR VED RORET: Kaptein Woll-
ert Bjørndal slår av en prat med Øyvind
Konglevoll, daglig leder for Fjordsteam.

4: MELLOMSTOPP: «Vestgar» tar opp
passasjerer i i Breiviken.
FOTO: NILS AGNAR ELDHOLM

5: HAMRE: «Vestgar» og «Granvin» an-
kom først, mens «Atløy» lot vente på seg.

6: PÅ KIRKEVEI: Hamre kirke kneiser
trygg og brun mellom de grønne åsene.
FOTO: NILS AGNAR ELDHOLM

7: AVSKJED MED PROSTEN: Kirke-
gjengerne takket Øystein Skauge for
den flotte prekenen.

8: FULLSATT KIRKE: Det ble trangt om
plassen inne i den 400 år gamle tre-
kirken. FOTO: NILS AGNAR ELDHOLM

9: ANKOMST BRYGGEN: Det var festlig
å komme inn på Vågen der alle båtene
samlet seg med felles uul.

Lykkepiller med potter og pels

– Hei Ukko – kom inn så jeg får klappe deg og kose litt med deg! En blid, men svak stemme høres fra et rom på Bergen Røde Kors Sykehjem.

TEKST: Tor Leif Pedersen

FOTO: Irene. R. Mjelde

En pasient ved palliativ avdeling på sykehjemmet har ventet på denne stunden. Hun gleder seg alltid til torsdag ettermiddag når besøkhunden Ukko skal gå sin ukentlige runde på avdelingen. Flere ganger denne dagen har hun spurt pleiepersonalet om Ukko kommer inn til henne i dag.

Pasienten ligger i sengen sin. Hun er svak. Men dette er ukens høydepunkt for henne. Hun strever med å vri seg over på siden. Ukko er bedt om å hoppe opp i en stol. Stolen skubbes inntil sengen.

Nå kan pasienten rekke frem til hunden og stryke hånden langs nakken på dyret. Et stort smil brer seg over pasientens ansikt.

Nesten magisk

En intim kontakt oppstår mellom den dødssyke pasienten og den logrende, svarte labradoren. Noe uforklarlig skjer – nesten magisk. Pasienten glemmer for et øyeblikk sin vanskelige situasjon, sine smerter. Hun smiler og prater med dyret og med meg. Kommenterer den varme, myke hundepelsen.

Pleiepersonalet, som kjenner pasienten godt, står smilende i bakgrunnen. De vet at dette betyr uendelig mye for

pasienten, som knapt har andre gleder enn nærkontakten med hunden.

Populært innslag

Ukko er en 12 år gammel svart labrador. Ukko og jeg fikk opplæring av en privat organisasjon i Oslo høsten 2011. Ved sykehjemmet i Helleveien ble vi tatt i mot med åpne armer da jeg spurte om å få gå på besøk med hunden der som praksis for kurset. Hunden ble raskt et særdeles populært innslag – både blant pasientene, personalet og mange pårørende.

Etter fire år som frivillig i privat regi ble jeg høsten 2014 kontaktet av Hordaland Røde Kors – som skulle etablere en ny aktivitet: «besøksvenn med hund». Jeg ble spurt om å være med og dra i gang aktiviteten i fylket ettersom jeg hadde flere års erfaring med besøkhund. For meg var det ikke vanskelig å svare ja på forespørselen – og jeg meldte meg inn i Røde Kors.

Aktiviteten «besøksvenn med hund» er en utvidelse av Røde Kors sin tradisjonelle besøkstjeneste. Røde Kors rekrutterer frivillige som ønsker å glede andre mennesker sammen med hunden sin.

85 besøkhunder i Hordaland

Det første besøkhund-kurset i Hordaland Røde Kors' regi avviklet vi våren 2015. Bergen Røde Kors sykehjem stilte velvillig lokaler til disposisjon for kurset – og har gjort det ved alle våre til sammen åtte kurs i regi av Hordaland Røde Kors. To lokale Røde Kors-avdelinger har også arrangert slike kurs.

Til sammen har vi avholdt ti kurs og utdannet rundt 90 besøkhunder. Ikke alle disse er i aktivitet. Siden starten har noen hunder dødd, noen av besøkhund-eierne har flyttet til andre landsdeler, og noen har gitt seg på grunn av sykdom. I øyeblikket har Hordaland Røde Kors 85 besøks-

hunder i aktivitet rundt om i hele fylket. På landsbasis har Røde Kors i sving rundt 600 besøkhunder.

Lykkepiller med potter og pels

Jeg pleier å si at besøkhunder er lykkepiller med potter og pels. Omfattende forskning i inn- og utland har vist at dyreassistert aktivitet – herunder besøksvenn med hund – har dokumentert positiv helseeffekt på menneskene. Lavere blodtrykk, lavere stress, bedret søvn og inspirasjon til fysisk aktivitet er noe av det en vet kan være effekter av besøk av hund.

Hund kan være et flott middel for å oppnå nærhet og samtale mellom mennesker. Lek, latter og underhold-

BESØKSVENNER: Ukko var den første besøkhunden i Bergen. Her sammen med sin eier, Tor Leif Pedersen.

GLEDE: Sigrid Bernsen setter stor pris på å få Ukko på besøk. Det gjøres oppmerksom på at personen på bildet ikke er identisk med pasienten som omtales i innledningen av reportasjen.

ning er fine opplevelser et besøk kan gi. Noe av det mest gripende er å høre de mange historiene om personer med demens som lar seg engasjere og gjenviner språk og minner i møte med besøkshundene.

Må gjennomføre et kurs

Før man kan starte i aktiviteten, må både hund og fører gå kurs og bli funnet egnet. Jeg får ofte spørsmål om hvilke hunder som er egnet til denne aktiviteten, om noen hunderaser er bedre egnet enn andre. Svaret er at vi ikke er opptatt av at hundene er rasehunder. Også blandingshunder er velkommen til oss hvis de oppfyller kriteriene vi vektlegger.

Vi ønsker menneskevennlige, rolige, blide og lydige hunder som liker og tåler at fremmede personer klapper og

koser med dem. Samtidig er vi nøye på at hundeeier kjenner sin hund godt og forstår hundens reaksjoner på de ulike situasjoner den lærer opp til å mestre i aktiviteten. Besøkshund-kurset er gratis for hundeeieren.

Før utdanningen starter må hundeeieren fylle ut et omfangsrikt søknadsskjema som skal sette oss i stand til å danne oss en mening om ekvipasjen. Deretter må hund og fører stille til en forhåndsvurdering der to av våre instruktører vurderer ekvipasjen. Noen få hunder blir avvist etter forhåndsvurderingen. De som består forhåndstesten, blir invitert til et kurs som går over to helger.

Kurset er en blanding av teori og praktiske, realistiske øvelser på situasjoner en besøkshund kan oppleve i aktiviteten. Hundeeier må i tillegg

gjennomgå obligatoriske kurs som alle frivillige i Røde Kors må, blant annet førstehjelp og psykosial førstehjelp. Hundeførerne må underskrive taushetserklæring. Endelig skrives det kontrakt mellom Røde Kors og de som skal få besöksvenn med hund på besøk. ●

Tor Leif Pedersen er aktivitetsleder for «besöksvenn med hund» i Hordaland Røde Kors og lokalforeningen Bergen Røde Kors. I 2015 ble han tildelt Omsorgsprisen for dette engasjementet. Dette er en pris som deles ut i et samarbeid mellom GC Rieber Fondene og Verdighetsenteret.

Menighetene i Fana prosti inviterer til

Sorgseminar

lørdag 20. okt. 2018 kl 10.30-14.00

i Skjold kirke, Skjoldlia 55

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

Hans Børli

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet. Seminaret er åpent for alle, uavhengig av livssyn.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kv587@kirken.no

Diakon Åshild Høllesli Frantzen
Tlf.: 55 30 81 17
af847@kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
lb878@kirken.no

**Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på**

Frimod

**– Eg melde meg inn i
nettverket Frimodig kyr-
kje fordi eg treng andre
kristne å stå skulder til
skulder med i den kyrkja
eg er så glad i, seier kyr-
kjelydspedagog Norunn
Rød Markhus.**

TEKST OG FOTO: Frimodig Kyrkje

Frimodig kyrkje er eit landsdekkande nettverk innanfor Den norske kyrkja. Nettverket vart skipa i 2017 som ein reaksjon mot at kyrkjemøtet vedtok ein liturgi for ekteskap for to av same kjønn. Målet for nettverket er likevel mykje vidare. Det er å be og arbeida for «fornyede fellesskap rundt Jesus Kristus og flere frimodige disipler som følger ham».

Motivasjon

Kyrkjelydspedagog Norunn Rød Markhus, prestestudent Benjamin Bjørnsen Anda og kyrkjemedlem Arve Kjell Uthaug utgjør arbeidsgruppa for Frimodig kyrkje i Bjørgvin bispedøme.

Benjamin Bjørnsen Anda kjem frå Rogaland, men bur i Bergen og er i sluttfasen av presteutdanninga.

– Det som motiverer meg til presteneste i Den norske kyrkja, er Jesus, seier han. – Det eg har fått læra og oppleva saman med han gjev meg motivasjon – og kall – til å gje vidare det eg har fått: evangeliet om forlating for syndene, om Guds store kjærleik til alle menneske. Det er det største som har hendt meg, og det ønskjer eg at alle skal få del i. Eg er døypt og konfirmert i Den norske kyrkja, og eg opplever at det er her eg er kalla til presteneste.

Kenya-rytmen

Norunn Rød Markhus bur i Fusa, og arbeider med trusopplæring for born

LOKAL ARBEIDSGRUPPE: Benjamin Bjørnsen Anda (t.v.), Norunn Rød Markhus og Arve Kjell Uthaug utgjør arbeidsgruppa i Frimodig kyrkje i Bjørgvin.

Akasia

- verdier for generasjoner

Akasia har lang erfaring med gravstell og våre dyktige gartnere steller i dag vel 8000 graver på 27 gravplasser i Bergen.

Vi tilbyr et stort utvalg av stellavtaler og spesialtilpassede avtaler etter ditt behov.

Dersom du signerer helårs stellavtale med oss for 2018, tilbyr vi gratis lyng i år. Pris: Kun kr 1990. Bestillingsfrist: 15. september.

Kontakt oss: 55 59 39 00 - gravstell@akasia.no

ig kyrkje i Bjørgvin

og unge i den lokale kyrkjelyden. Men det er ikkje lenge sidan ho og mannen og dei fem borna deira kom heim att etter tre månader på familiebibelskule i Kenya.

– Tek du med deg nokon impulsar frå afrikansk kyrkjeliv heim til Fusa?

– Å ja! Kenyanarane er spontane og frimodige og veldig opptekne av å vitna om kva Jesus har gjort for dei og kva Han gjer for dei kvar dag. Dei trur på at ingenting er umogleg for Gud, seier ho.

– Det treng me å leva for og tru som Guds folk. Ofte avgrensar me Gud, vert mismodige over konflikter, oppslutnad, økonomi og slikt. Men me lever jo med ein himmel over livet; afrikanarane har kanskje ikkje pengar å gje, men dei gjev seg sjølv og sitt liv til teneste for Gud og menneske. Det er fantastisk å sjå.

Markhus tykkjer at opphaldet på bibelskule i Kenya var ei investering i livet og trua for heile familien.

– Og så saknar eg dansen og songen. I Kenya lovsyng alle med den stemma dei har!

Evangeliet

– Kyrkjemøtet har sidestilt to motstridande syn på ekteskapet. Korleis blir dette for deg og andre som jobbar i Den norske kyrkja med å formidla kristen tru til ungdommar?

– Dette er ikkje eit lite etisk spørsmål, men rokkar med forståinga av evangeliet, av nåden. Me må frimodig forkynna den dyre nåden til ungdommane våre – den dyre nåden som kosta Jesus livet, som fordømmer synda men som rettferdiggjer syndaren, og som kallar oss til eit liv i tru og etterfylging av den levande Jesus Kristus ved hjelp av Den heilage ande, seier Markhus.

– Vi lengtar etter at det gamle evangeliet og den opne kyrkja skal gå hand i hand, legg Arve Kjell Uthaug til.

Han er vanleg kyrkjemedlem i Meland nord for Bergen, og fortel at det gjekk nokre år før han sjølv vart skikkeleg glad i gudstenestene og Den norske kyrkja.

– No er eg det, slår han fast.

– Samstundes opplever eg at vi som kyrkje på mange måtar er svak, og at mange piler peikar nedover. Det ligg inga spirekraft i å vera utydeleg og inngå kompromiss i strid med evangeliet. Vi treng ei frimodig forkynning av det evangeliet fiskarane frå Galilea tok imot og gav vidare.

Arrangement

Frimodig Kyrkje Bjørgvin har planar om å få til månadlege samlingar.

– Det er viktig for eit fellesskap å møtast og å sjå til kvarandre. Vi ønskjer å

satsa på ei veksling mellom kveldsgudstenester og temasamlingar. Dette fordi vi vil samlast om det viktigaste, som er Jesus sjølv, og møta han i bøn og lovsong, der han møter oss i sitt ord og ved sitt bord, seier Anda.

Tanken med temasamlingane er å auka kunnskap om aktuelle tema for disippellivet. Dei arbeider ellers med å få til eit seminar med tematikk knytt til trusopplæring og undervisning i løpet av våren 2019.

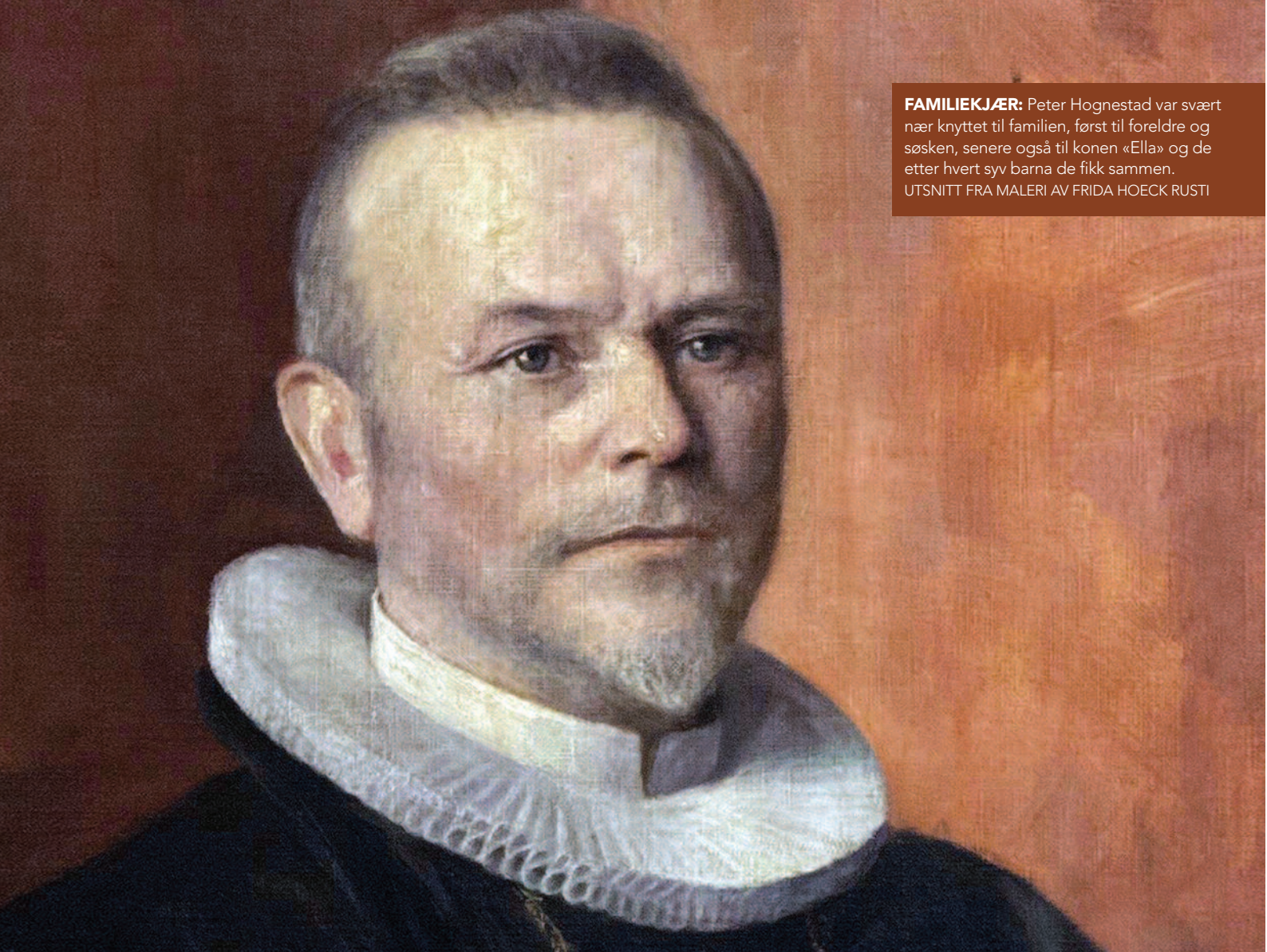
– Her ønskjer vi å ta opp fleire utfordringar vi som står i kyrkjeleg teneste, har i møte med til dømes korleis vi forkynner og underviser klassisk kristen tru i både etiske og andre spørsmål i vår tid.

Anda understrekar at alle samlingar er opne for alle, men at dei fleste av dei av praktiske grunnar blir lagt til Bergen.

– Heile tanken med Frimodig kyrkje er å vera med å byggja innifrå, ikkje stå på utsida og kritisera. Og så treng ein ikkje vera spesielt frimodig som type for å vera med. Det er nok å ønskja å ta steg i rett retning, avsluttar Uthaug. ●

Frimodig kyrkje på landsplan har heimesidene www.frimodigkirke.no.

FAMILIEKJÆR: Peter Hognestad var svært nær knyttet til familien, først til foreldre og søsken, senere også til konen «Ella» og de etter hvert syv barna de fikk sammen.
UTSNITT FRA MALERI AV FRIDA HOECK RUSTI

Bondesønnen som ble **biskop** i **Bjørgvin**

Peter Hognestad var lærer, skribent, forsker, oversetter – og forkjemper for de sakene han engasjerte seg i (målsak, avholdssak, ungdomsarbeid, folkeopplysning og økumenikk), i tillegg til det aller viktigste, som var prestegjeringen. Fra 1916 til han døde i 1931 var han en avholdt biskop i Bjørgvin.

«I Bergen kom det, naturligvis, også innlegg i avisen om hans uforståelige mål på prekestolen.»

TEKST: Lise McKinnon

Det var da jeg skulle skrive noe om Elias Blix og hentet frem min lille Nynorsk salmebok – hvor jeg tok som en selvfølge at navnet hans måtte stå blant redaktørene (Blix døde flere tiår før Nynorsk salmebok kom ut, så mye burde jeg visst) – at jeg la merke til navnet Peter Hognestad for første gang.

Boken hadde tre redaktører: Bernt Støylen, Anders Hovden og Peter Hognestad. Støylen og Hovden var kjente navn for meg, og de hadde begge en drøy halvside hver i forfatterregisteret over egne og oversatte salmer. Ved Hognestads navn var det bare åtte salmenumre, alle oversettelser.

Lovord fra Pollestad

Hvem var så denne mannen med så liten egen dikterisk produksjon? Svaret på det kom i Dag og Tid 18. november 2016 med Kjell Arild Pollestads bokanmeldelse av Per Halses «Peter Hognestad. Språkstrid og heilag fred». Pater Pollestad, som aldri pleier å være redd for å svinge svøpen over sine lutherske kolleger, var så full av lovord både over bokens forfatter og den han skrev om, at turen måtte gå til nærmeste bokhandel for å skaffe et eksemplar.

«Per Halse legg alt til rette slik at lesaren sjølv kan verta slegen, ikkje berre av Hognestads lysande intelligens, men av hans varme, menneskelege klokskap. Dette er ein sjeldsynt kombinasjon» skriver Pollestad. Han har helt rett. Halses egen klokskap og varme for den biograferte kommer frem i et velformulert språk.

I tillegg får den som ikke er ensidig opptatt av teologen Hognestad en detaljert fremstilling av en spennende og uhyre viktig epoke i Norges historie, en periode da vi skulle vakle og famle oss frem til å bli en selvstendig nasjon igjen etter 1814. En mengde navn og hendelser som virret forbi gjennom under- og overtegnede skoletid falt på plass under lesingen.

«Ser ein bort frå Aasen, Garborg og Blix, har knapt nokon hatt meir å seia for målreisinga i landet (...) han har det meste av æra for at me fekk ein nynorsk bibel, som litterært sett er den beste som hittil er komen på norsk. Han sette om alterboka til eit meisterleg språk og var den fyrste som heldt

høgmesse på nynorsk i hovudstaden» fortsetter Pollestad, som videre hevder at de salmene Hognestad oversatte er bedre enn originalene. Det siste burde ikke forundre noen; av de åtte som stod i Nynorsk salmebok er fem blitt med videre inn i vår nyeste salmebok – og hører vel til de mest kjente og brukte: *Det hev ei rose sprunge, Fager kveldsol smiler, Å, ver hjå meg, Lei, milde ljøs og Så tak då mine hender.*

Bondestudent i Christiania

Mannen som her har fått så rosende omtale ble født på Jæren 12. november 1866, og han understreket hele livet med stolthet at han var bondesønn. Lars Oftedal beskrev faren hans, Hans Eivindson, som «en begavet Taler med klar Røst og en god Sanger», dermed sett på som et godt skolemesteremne, men han valgte å være bonde; i to omganger var han ordfører. Fem av de seks barna han og konen Tabitha fikk, vokste opp. Eivind, odelsgutten, overtok med tiden gården, var aktiv i kristelig lagsarbeid, næringsorganisasjoner og i politikken, og ble både stortingsmann og ordfører.

Peter, midt i flokken, viste tidlig gode evner, og fikk hjelp til høyere utdanning – først gymnas på Kongsgård i Stavanger, deretter ble det den mangeårig tradisjonelle tilværelsen som bondestudent i hovedstaden med målet å bli prest, noe både han selv og foreldrene ønsket. En venn av Peter beskrev Hognestadhjemmet slik: «(Der) rådde gudlegdom og kjærleik, men ikkje trongsyn. Alle der hadde sans for alt vent i naturen, for alt fint i mannalivet, for kunst, litteratur og musikk, for nasjonal rørsle og anna».

Disse interessene kommer til uttrykk i de mange brevene Peter skrev hjem i studieårene, særlig lot det til å være mange musikalske fristelser. Høsten 1889 uttrykte den ellers svært nøysomme studenten seg slik til broren Hans: «Freistad segjer eg, for tom var pengepungen, men konsertane ropa gong på gong: 'Kom her med 1 krone, med 1 ½ krone, so skal du få høyra nokot som du aldri hev høyrt!'. Fyrst var det pariserkoret som skulle ha koncert, dei måtte eg høyra um aldri det. So kom Edv. Grieg med ein koncert med musikk berre av seg sjølv, deriblandt tonar til dikt av Vinje. Trur du eg kunne stå imot slikt?» Og så kom

enda en fristelse: «*Nei Per, Landkjennning må du høyra um du so skal svelta ei vika for umakjen*».

Fritænkeriet hærjer som en Farsot

Men det var viktigere ting som gjaldt for en teologistudent i de årene: «*Bylgja av fritenking og kyrkjekritikk kom med overrumplande kraft på det teologiske miljøet*», skriver Per Halse. Bjørnstjerne Bjørnson hyllet Darwins evolusjonslære i diktet Salme II, og i Gjengangere lar Ibsen fru Alving si, etter å ha sett nærmere på prestens lære: «*Jeg ville bare pille ved en eneste knude; men da jeg hadde fått den løst, så raknede det op alt sammen. Og så skønte jeg at det var maskinsøm*».

Chr. Bruun (se faktaboks) meldte at «*Fritænkeriet hærjer som en Farsot inden den studerende Ungdom og inden den dannede Ungdom overhovedet; snart griber det vel den udannede med*». Men Bruun ønsket i hvert fall en frisinnet kristendom i motsetning til de høykirkelige og konservative, som også blant annet var mot allmenn stemmerett.

Peter Hognestad og hans medstudenter var heldige. Den nye professoren i dogmatikk ved Universitetet, Fredrik Petersen, som i 1875 hadde overtatt etter Gisle Johnson, var en mann som mente at kunnskap og opplysning ikke stod i motsetning til kristendom. De kristne skulle nettopp følge utviklingen med sympati. Motstanderne mente derimot at tilhengerne av det radikale parti var kristendommens fiender, og venstresidens organ Dagbladet, Verdens Gang og Fedraheimen kalte de «*vort folks Yndlingslektüre*»; tydeligvis noe den ikke burde være.

Høymesse på nynorsk

Siden målsaken også ble forbundet med de unge og radikale, og det folkelige målet ikke var fint nok til kirkebruk, så er det ikke rart at Pollestad nevner Hognestads første nynorske høymesse i hovedstaden med blant bragdene i hans karriere.

Bølgene gikk minst like høyt når det gjaldt målsak som når det gjaldt politikk. Der stod Peter Hognestad støtt, men samtidig rolig uten å bruke polemisk språk. Det var sikkert av den grunn han oppnådde så mye på det feltet. Han tok avstand fra at Bjørnson hadde kalt Ivar Aasen «tusset og almueaktig», >>

Fakta: Peter Hognestad

• Jærbuen Peter Hognestad (1866-1931) var biskop i Bjørgvin fra 1916 til 1931, etter at han hadde vært styrer ved Notodden lærer-

skole, bygdeungdomsprest i Kristiania og lærer ved Menighetsfakultetet.

• Sammen med Anders Hovden og Bernt Støylen gav han i 1925 ut Nynorsk salmebok, der han selv stod for folkekjære gjendiktninger

som *Det hev ei rosa sprunge og Fager kveldsol smiler*.

• Hognestad var også hovedredaktør for den første hele Bibelen på landsmål, Studentmållagets «Fyrebilsbibel» fra 1921.
• På palmesøndag i 1901 holdt

han den første høymesseprekenen på nynorsk i Johanneskirken i Oslo, og i 1903 ble han tilsatt som stiftskapellan med særlig ansvar for bygdeungdom i byen og for å holde gudstenester på landsmål.

og han lot seg ikke provosere av pressens angrep på bruk av nynorsk i hovedstaden. Da han ble spurt om å bli lærer på det nyopprettede Menighetsfakultetet i 1907, så svarte han skriftlig ja på den betingelse at han fikk undervise på landsmålet.

Å gi en oversikt over Peter Hognestads begivenhetsrike liv og mangfoldige aktiviteter er selvfølgelig ikke mulig her. Han var lærer, skribent, forsker, oversetter – og forkjemper for de sakene han engasjerte seg i (målsak, avholdssak, ungdomsarbeid, folkeopplysning og økumenikk), i tillegg til det aller viktigste, som var prestegjeningen.

Redaktør for Nynorsk salmebok

Fra 1916 til han døde i 1931 var han en avholdt og hardtarbeidende biskop i Bjørgvin bispedømme. I Bergen kom det, naturligvis, også innlegg i avisen om hans uforståelige mål på prekestolen. Hele livet var han svært nær knyttet til familien, først til foreldre og søsken, senere også til konen Gabrielle

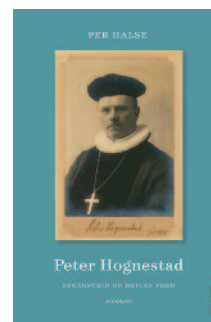
«Ella» Dorthea Hognestad (f. Aasland) og de etter hvert syv barna de fikk. Han og Ella skapte det Halse kaller en «kulturopen heim».

Siden dette begynte med noe som stod hans hjerte nær, «Nynorsk salmebok for kyrkja og heim og skule», som ble autorisert på slutten av året 1925, så la det rundes av med Hognestads egen beskrivelse av et møte mellom de tre redaktørene hjemme hos formannen biskop Støylen i Kristiansand:

«Naar det galdt aa umsetja gamle klassiske salmar og faa deim til aa syngja paa nynorsk, daa for dei ofte mange gonger att og fram, serleg millom Hovden og Støylen. Naar me so kom saman, las me salme for salme høgt, og gjorde dei brigde som me totte laut til. Paa den maateen hev me fare igjenom salmane saman 2-3 gonger. Det var rart med den lesingi. Me las etter tur, og me akta paa som skulegutar, at me vilde hava den tur me hadde rett til. For det var so gildt aa

EN GOD BOK:

Unn deg en stor leseglede med Per Halses biografi om Peter Hognestad, der forfatterens egen klokskap og varme for den biograferte kommer frem i et vel-formulert språk.

faa taka i munnen nynorsken i si høgste og mest adelege form og kjenna korleis formi sveipte seg mjukt um det høgste og djupaste innhald ... Stundom kunne innhaldet taka oss so at 'hjarta skalv og taara rann', og røysti døyvdest hjaa den som las». ●

KILDER: Wikipedia, Store norske leksikon (snl.no), Presteforeningen (prest.no), Per Halse: «Peter Hognestad. Språkstrid og heilag fred» (Samlaget 2016), Norsk biografisk leksikon (Kunnskapsforlaget 1999-2005), diverse salmebokutgaver.

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Mellom hvert menighetsblad...
følg med i

Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.

E-post: sylvifanaposten.no

Advokatfirmaet
Vegard Austgulen AS

• Arv/gaver • Familie • Ektepakter
• Samliv • Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre bydel, der jeg vokste opp! Hjemmebesøk mulig.

Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen
Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483
E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no

www.byadvokaten.net

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

Sommerlandet

Ord og tonar om sorg, håp og trøyst

Musikkversjonen av Eyvind Skeie si bok «Sommerlandet»
er ein stille meditasjon over sorga sine mange sider.

Konserten er opplesing av boka i ein vev av vakre songar og musikk.
Temaet er sorg og sorgreaksjon, og verket grip både publikum og utøvarar sterkt.

Tekstane er skrivne av Eyvind Skeie, melodiane er komponert av Galib Mammadov
og arrangert av Tord Gustavsen.

Bergen domkirke - laurdag 10. nov. kl 18.00
Skjold kirke - søndag 11. nov kl 18.00

Solist:
Anne Cathrine Eiken

Hardangerkoret

Dirigent:
Per Oddvar «Prots» Hildre

Forteljar: Merethe Gauden
Piano: Per Arild Skorgen
Perkusjon/trompet: Arild B. Nielsen
Kontrabass: Ole Amund Gjersvik

Billetter på Ticketco.no eller kontant og Vipps ved inngang.

Pris kr 250, studentpris kr 100,-

WWW.HARDANGERKORET.NO

FLAATA * ACKLES * BUSK

“Konserten kunne vekke døde til live igjen!”
BRØNNØYSUND
AVIS

“Kinderegg”
HARSTAD
TIDENDE

IN MEMORY OF
ELVIS
Gospel

“Mesterlig”

TELEMARKSAVISA

“Sendte en fullsatt kyrkje til himmels”

SOGN AVIS

“Publikum ble grepet til tårer”

NTB

“Halleluja, for en trio”

TIDENS KRAV

“Trampeklapp og stående ovasjon”

VARDEN

“Skapte sørstatsstemning”

DRAMMENS TIDENDE

“Episk gospel”

PORSGRUNN DAGBLAD

“Magisk!”

KRAGERØ BLAD

“Elvis ville vært stolt av de de presterte!”

AVISEN AGDER

“Imponerer!”

NAMDALSAVISA

“En kjempeopplevelse!”

BLADET VESTERÅLEN

“ Dette var sjukt bra!”

BØ BLAD

“Imponerte publikum!”

FJORDENES TIDENE

“ Dette var fantastisk!”

VIKEBLADET

“Ga gåsehud”

OPP (OPPDAL)

“Av ypperste musikalske kvalitet”

INDRE AKERSHUS BLAD

ETTER 45 KONSERTER FORTSETTER SUKSESSEN!

MED TERTNESKORET

STORETVEIT KIRKE, BERGEN • LØRDAG 3. NOVEMBER KL 19:00

BILLETTER : TICKETMASTER.NO TLF 815 33 133

VI TRENG FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg? Kvant år svarer vi samla kring 200 000 samtaler via telefon og internett, likevel er det ein av tre som ikkje får svar.

Les meir og meld di interesse på
kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

LIVSLØP

Vokalensemblet mMokkat presenterer sanger om livet, døden og kjærligheten

Foto: Erik Sverdrup

Storetveit kirke
lørdag 29.09.18 kl 18.00.

Gratis inngang. Kollekt ved utgangen til hjelpearbeidet i Nyenga, Uganda.

Arr: Storetveit menighet

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge Polden

Espen Polden

Heine Polden

Cathrine Polden Misje

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

FANA & FYLLINGSDALEN
BEGRAVELSESBYRÅ AS

**Et byrå for hele
Bergen og omegn**

Døgntelefon 55 13 40 04
Vi har lang erfaring og rimeligere priser.

www.ff-begravelsesbyraa.no

Det skjer

I SÆDALEN

BARNEGOSPEL

Øver på Sædalen skole mandager kl 1730-1815.

- **1-3 år: Knøttesang**
- **4-5 år: Minigospel**
- **1.-4. klasse: Barnegospel**
- **5.-7. klasse: Tweensing (øver til 1830)**

Facebookgruppe: «Sædalen Barne-gospel og Tweensing». Kontakt: Sigrid Trættestberg Fahlvik

TEN-SING «YOLO»

- **Fra 8. klasse.** Sædalen skole mandager kl 1830-2030. Kontakt: Wiebke Kelsch 924 78 021

KLUBBER

- **Kompisklubben: 1.-4. trinn.** Den første tirsdagen i måneden kl 18-1930 i Kringlebotn aktivitetshus. Facebookgruppe: «Kompisklubben i Sædalen menighet». Kontakt: Sigrid Trættestberg Fahlvik.
- **Tweensklubben: 5.-7. trinn.** Første tirsdag i måneden kl 18-20 i Kringlebotn aktivitetshus. Facebookgruppe: «Tweensklubb Sædalen menighet». Kontakt: Amund Hosøy.
- **Tenklubb Fra 8. trinn.** En onsdag i måneden. Kontakt: Amund Hosøy. Facebookgruppe: «Ten-klubben i Sædalen»

KRIK

- **Lek og aktiviteter i gymsalen for ungdommer fra 8. klasse.** Nattland skole. Facebookside «Ungdom i Sædalen menighet». Kontakt: Amund Hosøy.

SPEIDEREN

41. Bergen KFUK-KFUM

- **Torsdager på speiderhytten i Indre Sædal kl. 1800-1930.** Fra 1.-10. klasse. For nærmere informasjon om hvilke torsdager, kontakt Martin Valen, 415 67 164 - 41.bergen.kmspeider@gmail.com

KONFIRMANT I SÆDALEN

- **Leir 2.-4. november.** KRIK, ten-gruppe mm. Se hjemmesiden for mer info.

«FØTTER PÅ FJELL» TROSOPPLÆRING I SÆDALEN

Alle i aktuelle aldersgrupper vil få tilsendt innbydelse i posten.

- **0-1 år:** Babysang, onsdager kl 1030 i Kringlebotn aktivitetshus.
- **3 år:** Søndagsskolesamling søndag 23. september
- **4 år:** Hverdagssamling 15. november og 4-årsbok 18. november

- **1. klasse:** Skolestarttur lørdag 15. september og skolestartgudstjeneste søndag 16. september
- **2. klasse:** Kompissamling tirsdag 4. september kl 18-1930
- **6. klasse:** Lys våken-overnatting i kirken 10.-11. november
- **5.-7. klasse:** Tweensleir til Sætervika 19.-21. oktober
Kontakt: Sigrid Trættestberg Fahlvik

KOR FOR VOKSNE:

- **SoundsLikeUs.** Tirsdager kl 1930 i Slettebakken kirke.
Kontakt: Katrine Høie Jonassen, 907 04 688/ katrine89@live.no

SMÅGRUPPER

Fellesskap for voksne. Mindre grupper som møtes til samtale om liv og tro rundt et enkelt kveldsmåltid.
Kontakt: Leidulf Øy

DAMENES AFTEN

- Kringlebotn aktivitetshus tors. 25. oktober kl 1930-2200. En kveld for damer i alle aldre. God mat og prat, underholdning og ord til ettertanke.

SAMLIVSKURS

- Birkeland og Sædalen inviterer til samlivskurs i Birkeland menighets-hus tilpasset både nyetablerte par og de som har vært sammen en stund. 19/9, 22/9, 23/9 og 3/10. Påmelding og mer info: sedalenmenighet.no

Velkommen til Sædalen menighet!

Følg med på nettet for oppdatert informasjon om høstens aktiviteter.

Ansatte i Sædalen menighet:

- Leidulf Øy, prest, 489 91 909 lo344@kirken.no
- Sigrid Trættestberg Fahlvik, menighetspedagog, 988 18 687 - st879@kirken.no

- Amund Hosøy, tweens/ ungdomsarbeid., 926 96 837 - ah487@kirken.no

- sedalenmenighet.no
- [facebook.com: sedalenmenighet](https://www.facebook.com/sedalenmenighet)
- [Sædalen menighet](#)

Ta beina eller sykkelen fatt på Verdens bilfrie dag

Grønt hjørne

22. september hvert år arrangeres Verdens bilfrie dag.

Denne tradisjonen ble startet på grasrota i europeiske byer under oljekrisen på 1970-tallet, men har i dag en miljøprofil og er en del av «Europeisk mobilitetsuke». Målet med denne uka er å fremme miljøvennlig transport. I 2000 ble bilfri dag et verdensomspennende fenomen.

Ta det som en utfordring

Man trenger ikke alltid bilen for å handle eller besøke venner og familie. Selv om man kanskje ikke klarer

seg helt uten bil denne dagen, kan man prøve å redusere bilbruken. Ta med deg en god bok, sjekk de nyeste Facebook statusene eller ta en pause og lukk øynene for en avslappet tur med bussen.

Sykelstativ ved menighetshuset

Rett før sommeren kom sykkelstativene ved menighetshuset på plass – ta gjerne disse i bruk utover høsten. I april 2019 blir det «Sykkeldag» ved menighetshuset, hvor du sammen med andre kan få klargjort sykkelen til en

ny sesong. Mer info når det nærmer seg. ●

KOR È DU!

Sammen for et varmere Nesttun!

Vi trenger DIN stemme i et prosjektchor. Kom og syng som du er og med den stemmen du har! Det blir konsert i Birkeland kirke tirs. 25. sept kl. 18, sammen med bl.a. Birkeland kantori, skolekor, band fra MO-senteret og deltagere fra «Kom nærmere».

Dirigent: Carsten Dyngeland. Gjenstående øvelser i Birkeland kirke, kl 18:00-19:00: • 10. september • 17. september • 24. september (Generalprøve).

GRAVSTEIN

Alle utførelser - fra grov til helpolert. Rikholdig utstilling under tak. Navnetilføyer og oppussing.

Katalog på eikner.no

Mandag og fredag 7-15

Tirs. og torsdag 7-18

Lørdag 10-14

STEINRIKET

EIKNER NATURSTEIN

Ulsmågv. 27, Nesttun 55987000

Vi takker og ber

«Se, Herrens hånd er ikke for kort til å frelse, og hans øre er ikke for tungt til å høre.» Jes 59,1

Uke 38:

Diakoniarbeidet i menigheten og medarbeiderne. Diakonens dag 23. september. Presentasjon av konfirmanter og konfirmantarbeidet generelt.

land og Sædalen 21. oktober. For organistene, frivillige musikere og alle korene i menigheten. Kantoriets konsert 21. oktober. Sorgseminaret 20. oktober.

Uke 45:

Konfirmantweekend 8. - 11. november i Sætervika. Misjonsprosjektet i Estland og for alle ansatte og medlemmer i menighetene der.

Uke 39:

Konserten 25. september. «For et varmere Nesttun», og bibeltimen samme kveld i Birkeland.

Uke 43:

Alt fredsbevarende arbeid i verden. For statsledere i alle land. Forestillingen «Babettes gjestebud» i Birkeland kirke 28. oktober.

Uke 46:

Alle som sliter med rusproblemer og deres familier og venner. Våre naboer på MO-senteret (mottaks- og oppfølgings-senteret).

Uke 40:

Naboene våre, og alle vi møter i arbeid, på skole, hjemme og andre steder.

Uke 44:

Allehelgensdag 4. november med høymesse. kl 11.00 i Birkeland og Sædalen, og kveldsresitasjon kl. 19.00 i Birkeland. Alle som sliter med sorg og savn. Oppstart av sorggrupper.

Uke 47:

Speidere og speiderledere i Sædalen og Birkeland.

Uke 41:

Skolens høstferie. Samarbeid skole - kirke.

«Gud, du har skapt mitt hjerte, og mitt hjerte er urolig inntil det finner hvile i deg.» Augustin

Uke 42:

Høsttakkefestene i Birke-

Samdals
BEGRAVELSESBYRÅ

Vi kan hjelpe til med rådgivning og tilrettelegging ved begravelser og bisettelser.

Døgnvakt 55 90 19 80
www.samdals.no
Håkonsgt. 13 • 5015 Bergen

Hvem-hva-hvor i Birkeland menighet

Tlf.: 55 36 22 80 - E-post: birkeland.menighet@kirken.no - Boks 152, Nesttun, 5852 Bergen

Ta gjerne direkte kontakt med ansatte. Hvis de ikke er til stede er det mulig å legge igjen beskjed.

Besøksadresse:

Hardangerveien 5 B, Nesttun

Menighetshuset, Øvsttunv. 29

Bestilling av lokaler: 55 36 22 80
leie.birkeland@kirken.no

Dåp, vielse og begravelse:

Kirketorget: 55 59 32 10
kirketorget@kirken.no
Spørsmål om gravstell? Gravplassmyndigheten i Bergen: 55 59 39 00 - bergen@gravplass.no

Sokneprest:

Kjersti G. Norheim: 55 36 22 82
kn223@kirken.no

Kapellan:

William Skolt Grosås: 55 36 22 83
wg668@kirken.no

Kateketer:

Ingunn Myklebust: 55 36 22 87
im658@kirken.no
Carina Ø. Søfteland: 55 36 22 88
cs467@kirken.no

Kapellan:

Leidulf Øy: 55 36 22 84
lo344@kirken.no

Administrasjonsleder:

Eli Heggdal: 55 36 22 81
eh462@kirken.no

Diakon:

Linda Bårdsen: 55 36 22 85
lb878@kirken.no

Frivillighetskoordinator/ administrasjonskonsulent

Hilde Karin Wolter: 55 36 22 90
hw678@kirken.no

Tweens- og ungdomsarbeider

Amund N. Hosøy- ah487@kirken.no

Andreas Martin Weltzien
Aw792@kirken.no

Kantorer:

Carsten Dyngeland:
cd275@kirken.no
Ottar Arnestad:
55 36 22 86 - o
a534@kirken.no

Menighetspedagog, Sædalen:

Sigrd Trætteberg Fahlvik:
55 36 22 91 - st879@kirken.no

Kirketjener:

Barbo Husdal: 55 36 22 89
ah337@kirken.no

Menighetsrådsleder:

Karina Hestad Skeie
55 36 22 81 (menighetskontoret)

Birkeland I. KFUK-speidere:

Lise Strøm Nilssen: 97 63 63 32

KRIK- Nesttun

nesttun.krik.no + Facebook

1.Øvsttun speidergruppe NSF:

Cecilie Hanseth -
cecilie.o.hanseth@gmail.com

Birkeland Y's Men's Club

Harald Anton Aase
haralda.aase@gmail.com
99357007

Nesttun mansforening for NMS

Stein Wivestad: 55 13 46 44

Gave til menigheten?

Kontonummer: 1644.32.89430

Få epostnyheter fra Birkeland:

mailman.uib.no/listinfo/birkeland

Gave til menigheten:

Kontonummer 1644.32.89430
VIPPS # 10164

Hva skjer i Birkeland menighet fremover?

Gudstjenester søndager kl. 11. Se side 20.

Kirkeskyss: Velkommen til kirke! Takk for at du er med og skaper fellesskapet i menigheten. Ønsker du kirkeskyss, ring diakon Linda Bårdsen på 55 36 22 85/48 30 24 48 seinest fredag – vi har som regel skyss til alle gudstjenester utenom skolens ferier.

Sjekk ut nettsiden for kalender og nyheter: www.birkelandmenighet.no

Hører du til i Sædalen? Les mer her: www.sedalenmenighet.no

Gå ikke glipp av:

- **Åpen kirke** hver fredag fra kl. 15-17
- **Gudstjenester i høst** – se baksiden av bladet! Merk spesielt ungdomsgudstjenester 2/9, 18/11 og 27/12!
- **Konsert** for et varmere Nesttun: 25/9 kl. 18
- **Orgelkonsert** v kontor Ottar Arnestad: lørdag 20/10 kl. 12
- **Dugnad** på menighetshuset: lørdag 20/10 kl. 11-15
- **«Babettes gjestebud»:** Hordaland teater og Ragnhild Gudbrandsen, i kirka søndag 28/10 kl. 19, billettpris kr. 250
- **BASAR** på menighetshuset: Fredag 16/11 kl. 18-20

Voksen i Birkeland

- **Bibeltimer:** På menighetshuset vanligvis siste tirsdag i måneden kl. 19.30 Enkel

servering og samtale: oppstart 28/8. 25/9, 30/10 og 27/11.

- **Diakoni:** Kirkens bord på Baker Brun. Torsdager 12-13 utenom skolens ferier finner du diakonen på Baker Brun. Du er hjertelig velkommen til å slå deg ned for en prat om løst og fast. Ønsker du en sjelesorgsamtale, kan vi gjøre en egen avtale om det.
- **Nabokafé:** Hver tirsdag kl. 12-14 på menighetshuset for alle, med suppe og rime- lig mat.
- **Undringsstund:** Annenhver tirsdag ifbm. Nabokaféen inviterer vi til undring og samtale kl.13 på menighetshuset. Kombiner gjerne med en tur på Nabokaféen først (4/9, 18/9, 2/10, 16/10, 30/10, 13/11, 27/11 og 11/12).
- **Birkeland kantori:** Hver onsdag fra kl. 19.30-21.30 for deg som har sangglede og som kan tenke deg å være mer med i gudstjenesten.

Barn i Birkeland

0-18 Sammen om Skatten er tittelen på Trosopplæringsplanen. Se også nettsiden for mer informasjon om hvert tilbud.

- **Babysang** annenhver onsdag kl. 10.30-12 i kirken: 12/9, 26/9, 10/10, 24/10, 7/11 og 21/11.
- **Søndagsskole:** Når det ikke er skoleferie eller familiegudstjeneste.
- **Barnekor** – øver i kirken hver onsdag fra kl. 17-18. For barn fra 1-6 klasse

- **Fredagstaco:** på menighetshuset fra kl. 17-19: 21/9, 19/10 og 16/11.
- **Tweensklubb:** onsdager på menighetshuset: 2/10, 6/11 og 4/12.

Ung i Birkeland

- **Nattkafé for ungdom** Annenhver fredag kl. 19.30-23 på menighetshuset. For 7-8 klasse: fram til 21: 7/9, 21/9, 5/10, 19/10, 26/10, 16/11, 30/11 og 13/12.
- **Bobla Ten Sing:** Torsdager kl. 19-21 på menighetshuset—med eget band, dans og lek.
- **KRIK Nesttun:** Annenhver fredag kl. 18-20 i gymsalen på Midtun skole: Bli kjent med Jesus og andre kule folk. Motsatte uker fra nattkafe.
- **Birkeland KFUK** speidere: sjekk ut nettsiden deres for informasjon om gruppene: http://www.kmspeider.no/no/Kretser_og_grupper/Birkeland/
- **Øvsttunspeidere:** www.ovsttun.org

Få full oversikt over alle aktiviteter på birkelandmenighet.no

Sjekk også gjerne ut Facebook: facebook.com/birkelandmenighet

Menighetskalender

Dåp

Ingvild Sæbdal Alvær
Thea Emilie Stavang
Emilie Byrkjeland Hjelle
Marius Røyrvik Namdal
Sverre Dagestad
Olai Sørland
Sofie Aarseth Højdorf
Michael Serquina-Daltveit
Sondre Hernes Sjøholm
Alexander Ree
Mia Søilen Fadnes
Lilja Holm Brandseth
Ellie Gente Ohnstad
Kaisa Oline Borge Nordrevoll
Christian Dia
Oline Heldal
Odine Mehus Møgster
Kenjika Noel Ogazi
Per Ingolf Aspaas
Jacob Skarsbø Beeder
Brage Langhelle Yndestad
Mathias Ånnevik Dyingeland
Karina Borglund Vågen
Milo Narten
Ludvig Johannessen Hoven
Emma Dalberg
Ingeborg Gausvik Musland
Isac Émil Wroldsen Adiego
Sander Lossius Lie
Tristan Seim Kendel
Lovise Flornes Flornes
Isabell Fosse Flesland
Kevin Sætre Gjesdal
Georg Heldal Gulbrandsøy
Saga Marie Thommasen
Rønaasen
Adam Arnesen Grimsgaard
Frida Tollaksen Sørø
Ada Ring Bøckmann
Frida Enæs Molnes
Alexandra K. Smith-Strøm
Emil Karlsen Monsen

Vielser

Miriam Malene Pedersen og
Tim Ove Bjånesøy
Anette Jensen og Eirik Sæthre

Elisabeth Lerøen og Andreas
Windheim
Karina Wulf og Ola Sørland
Sigrunn Meland og Rune
Ottosen
Anniken Erichsen og Alf
Alexander Dale
Anita Saltved og Lars Økland
Helene Aarstad og Eivind Skår
Ida Aas og Ove Duesund
Ingvild Hovden og Tor-Inge Lie
Emma Mølmshaug og Sondre
Midthun
Linn Beathe Hatland og
Morten Haukeland
Siri Elisabeth Holberg og
Mats Olsen
Marie Bech og Sverre Henning
Sørensen
Wiviann Olsen og Eirik
Alexander Lohne
Christine Louise Bye-Pedersen
og Bjørn Petter Johannesen

Begravelser

Anne-Charlotte Heldal
Leif Jonas Svendsen
John Kristian Sandven
Haldor Krokeide
Karen Johanne Lunde
Eileen Skålevik Larsen
Marit Daltveit
Marta Omdahl
Bjørn Alf Fosse
Agnar Loftheim
Tor Bjørn Standal
Knut Steffensen
Ellinor Bertelsen
Anna Birketveit
Merethe Isdahl Holm
Kirsten Walberg Horne
Olaug Eline Olsen
Randi Drange
Randi Monssen
Atle Drageset
Janicke Holm Lomsøy
Anfinn Pettersen
Ruth Helene Thomassen
Ottar Mogens Larsen

Arne Gunnar Jansen
Jan Norman Ure
Eilif Johannes Lohne
Erling Arne
Mentz Aron Kogstad
Karla Gjertsen

Gudstjenester

8. september kl. 11.00

Birkeland kirke: Dåpsgudstjeneste. Norheim.

9. september kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste, nattverd. Litlere, Grosås og Norheim. Innsettelse av ny kapellan. Menighetens arbeid. Kirkekaffe, søndagsskole

16. september kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste, dåp, nattverd. Norheim. Bård Eirik Hallesby Norheim preker. NLA Høgskolen. Søndagsskole. *Sædalen skole:* Gudstjeneste, dåp, nattverd. Øy. Skolestartsmarkering. Søndagsskoleforbundet i Norge.

23. september kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste, nattverd. Grosås, Bårdsen og Myklebust. Diakonien dag. Diakoniarbeidet i Birkeland. Søndagsskole. Kirkekaffe. *Sædalen skole:* Gudstjeneste, dåp. Øy og Fahlvik. Konf. pres. Tiltak for 3-åringene på søndagsskolen. Sædalen barne- og ungdomsarbeid. Søndagsskole.

30. september kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste, dåp, konfirmantpresentasjon. Norheim og Lunde. Sjømannskirken. Søndagsskole.

7. oktober kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste,

dåp, nattverd. Norheim. Kirkens Nødhjelp. *Sædalen skole:* Gudstjeneste, dåp, nattverd. Øy. Stefanusalliansen. Søndagsskole.

14. oktober kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste, dåp, nattverd. Grosås. Kirkens Bymisjon Bergen

21. oktober kl. 11.00

Birkeland kirke: Familiegudstjeneste, nattverd. Norheim og Nygaard. Høsttakkefest, 4-års bok. Misjonsprosjektet i Estland. Kirkekaffe. *Sædalen skole:* Gudstjeneste med dåp. Øy. Utdeling av 4-års bok, høsttakkefest. Den norske Misjonsallianse.

28. oktober kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste, nattverd Menighetens arbeid. Søndagsskole.

28. oktober kl. 13.00

Birkeland kirke: Dåpsgudstj.

4. november kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste, nattverd Grosås. Diakoniarbeidet. Søndagsskole. *Sædalen skole:* Gudstj., dåp, nattverd. Norheim. Sædalen menighetsarb. Søndagsskole.

11. november kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste med dåp og nattverd. Øy. Stefanusalliansen. Søndagsskole.

18. november kl. 11.00

Birkeland kirke: Gudstjeneste med nattverd. Grosås. Damekoret Korall deltar. Felles diakonale prosjekt, Fana prosti. Søndagsskole.

Støtt vårt flotte menighetshus!

Vi har et menighetshus i Øvsttunveien 29 vi er veldig glade i!

På menighetshuset skjer det mye: her er det bibeltimer, nabokafe, ten sing, speidergrupper, nattkafe og fredagstaco for å nevne noe. I tillegg leier vi ut lokalene til minnesamvær, konfirmasjonsfester og andre store anledninger. Huset er også populært til

konserter, årsmøter og andre aktiviteter aktører i lokalmiljøet trenger romslige lokaler til. Menigheten drifter huset og et styre bestående av frivillige medarbeidere, frivillighetskoordinator, helgevakter og tilsynsvakt står for hovedansvaret.

• **Hver vår og høst arrangeres det dugnad. I høst blir det dugnad lørdag 20. okt. kl 11-15.** Kan du avse

noen timer? Ditt bidrag betyr mye. Oppgaver deles ut fortløpende og det er småjobber både innendørs og utendørs. Dugnaden avsluttes med et felles måltid.

• **Også i høst arrangerer vi menighetsbasar, fredag 16. nov. kl. 18-20.** Her blir det loddssalg, åresalg og kafe. Små og store er hjertelig velkommen. Inntektene går til driften av menighetshuset –

10 prosent settes av til misjonsprosjektet vårt i Estland. Loddbøker er allerede klare for salg.

Ta kontakt med menighetskontoret dersom du ønsker å kjøpe lodd: 55 36 22 80.